

Lausuntojen sekä kannanottojen lyhennelmät ja vastineet

Jousenkaaren koulu

Asemakaavan muutos

Liittyy kaupunkisuunnittelujohtajan 17.3.2025 **MRA 30 §:n** mukaisesti nähtäville hyväksymään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Nähtävillä MRA 30 §:n mukaisesti 31.3.–29.4.2025.

Espoon kaupunki
Y-tunnus 0101263–6

Kaupunkisuunnittelukeskus
Asemakaavoituksen palvelualue
Käyntiosoite: Tekniikantie 15
Postiosoite: PL 43, 02070 Espoon kaupunki

Toni Saastamoinen

Aapo Pihkala

Marno Hanttu, etunimi.sukunimi@espoo.fi

Lausuntojen ja kannanottojen lyhennelmät ja vastineet

1

Päivämäärä 29.4.2025
Lausunnon antaja Uudenmaan ELY-keskus

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutoksen laatimista ohjaa Espoon eteläosien yleiskaava. Siinä alue on varattu julkisille palveluille ja hallinnolle (PY). Alue on suurelta osin kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta (musta pystyraidoitus). Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että asuinrakentaminen poikkeaa yleiskaavan mukaisesta pääkäyttötarkoituksesta. Kun huomioidaan yleiskaavan yleispiirteisyys ja asemakaavan muutosalueen rajautuminen yleiskaavan laajaan asuinalueen varaukseen sekä se, että asumista on osoitettu varsin pienialaisesti, Uudenmaan ELY-keskus katsoo, ettei poikkeamista ole tarpeen käsitellä alueidenkäyttölain 42 §:n 4. momentissa tarkoitettulla tavalla. Asumisen mahdollistaminen yhdyskuntarakenteessa keskeisesti on myös perusteltua palveluiden saatavuuden ja kestävästä liikkumisesta edistämisen näkökulmasta.

Luonnonsuojelu

Asemakaava-alueella on tehty luontoselvitys 2017 ja sitä on täydennetty liito-orava-selvityksellä vuonna 2024. Liito-orava selvityksen mukaan täydennysrakentaminen ei käytössä olevien tietojen perusteella hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai vaikuta muilla tavoin olennaisen epäedullisesti lajin elinympäristöihin tai elinmahdollisuuksiin. Puretun koulun pohjoispuolinen metsikkö sekä Jousenkaarenpolun molemmin puolin kasvava puusto suositellaan säilytettäväksi liito-oravalle soveltuvana alueena ja kulkuyhteytenä.

Lisäksi Jousenkaaren alueen länsireunassa olevan ojan varressa kasvaa vankkasaraa ja uhanlaista vankkasarannokisientä. Vankkasaran säilyminen edellyttää kasvupaikan jättämistä luonnontilaan.

Vastine:

Kaavalla osoitetaan selvityksessä havaitut liito-oravan elinalueet ja kulkuyhteydet. Alueen länsireunan ojaan ei ole suunnitteilla muutoksia kaavan myötä. Muilta osin merkitään tiedoksi.

2

Päivämäärä 28.4.2025
Lausunnon antaja Espoon kaupunginmuseo

Rakennetun ympäristön osalta kaupunginmuseo pitää päiväkodin sijoittamista puretun koulun paikalle hyvänä ratkaisuna. Päiväkodin jatkosuunnittelussa tulee huomioida Tapiolalle tyypilliset arkkitehtoniset suunnitteluperiaatteet sekä materiaalit.

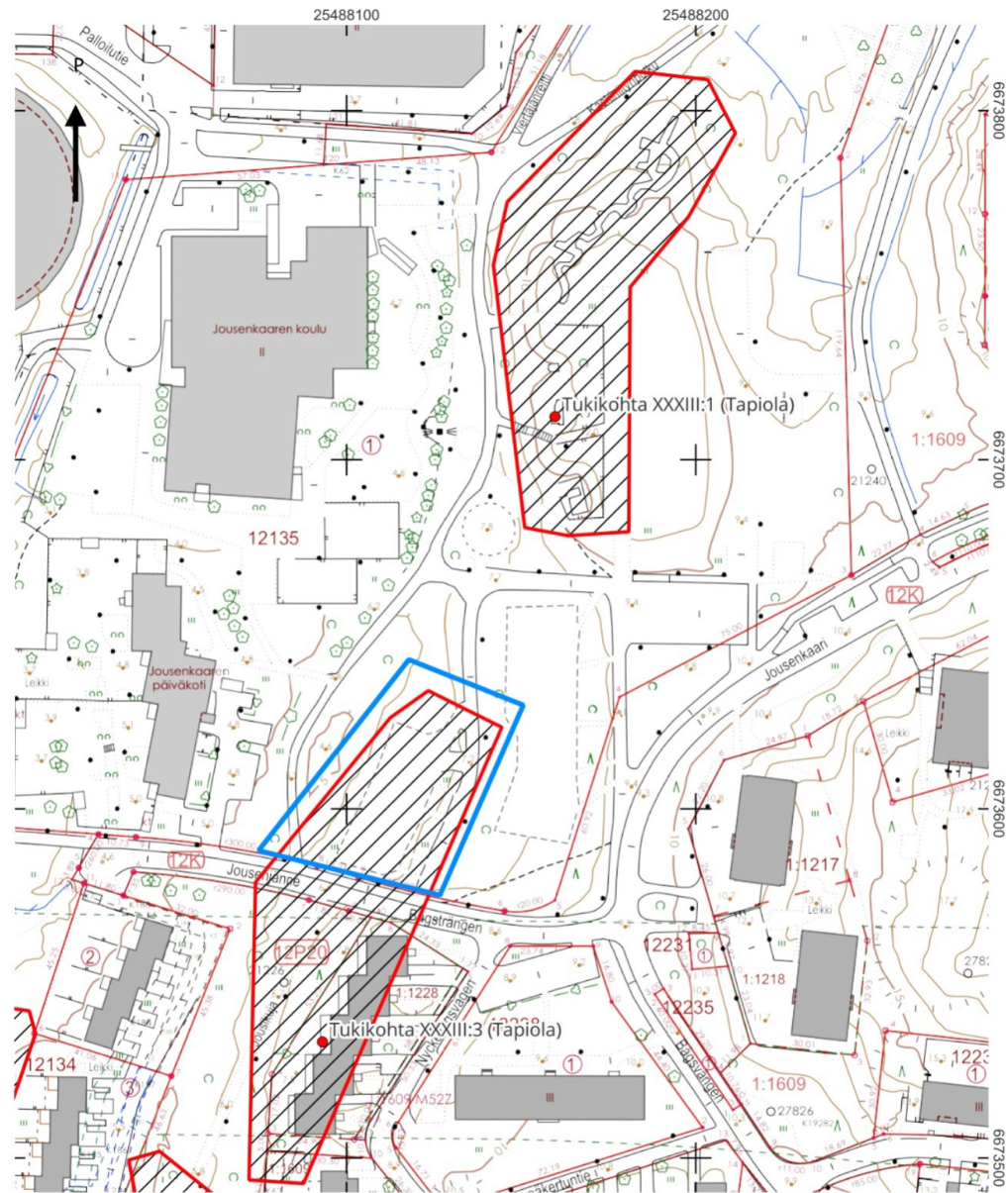
Museo katsoo, että suunniteltu asuinrakentaminen ei noudata voimassa olevaa yleiskaavaa eikä yleiskaavan 2060-luonnoksessa alueelle esitettyä maankäyttöä. Näin ollen museo esittää, että esitettyjen kerrostalojen paikalle tutkitaan ensisijaisesti ylemmää kaavatasoa vastaavaa maankäyttöä, joka noudattaisi mittakaavallaan aiemmin paikalla ollutta matalaa palvelu- ja asuinrakentamista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaupunginmuseo edellyttää, että vanhan Jousenkaaren koulun pihalla olleiden rakenteiden, Tukikohta XXXIII:1 (Tapiola), säilyminen turvataan merkitsemällä ne kaavaan ajantasaisen muinaisjäännösrajoituksen mukaisesti. Nykyinen kaavarajaus on suppeampi kuin kohteen rajaus muinaisjäännöskisterissä. Päiväkodille tarkoitettu piha-alue on hyvä rajata muinaisjäännöksen ulkopuolelle.

Koska on mahdollista, että kohteesta Tukikohta XXXIII:3 (Tapiola) on säilynyt rakenteita purettujen asuinrakennusten alla, museo edellyttää alueelle arkeologista koekai-vausta. Koekaivauksessa tulee selvittää liitekartalla esitetyllä alueella olevien mahdollisten rakenteiden laajuus ja säilyneisyys. Koekaivauksessa on noudatettava Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (Museovirasto 2020) ja tutkimukset on tehtävä hyvissä havainto-olosuhteissa. Tutkimusraportti on toimitettava Espoon kaupunginmuseolle ja Museovirastolle. Muinaismuistolain 15 § mukaan tutkimusten kustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja. Tutkimuksen tekijän tulee hakea muinaismuistolain 10§:n mukainen tutkimuslupa Museovirastolta. Lista arkeologisia kenttäpalveluita tarjoavista sopimustoimittajista löytyy Espoon kaupungin tilaajapalvelusta. Kaupunginmuseo ottaa kantaa mahdolliseen jatkotutkimustarpeeseen, mikäli tutkimuksessa paljastuu hyvin säilyneitä osia muinaisjäännöksestä.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Liitekartta: Jousenkaaren koulu OAS, muinaisjäännösalueet

Pohjakartta Espoon kaupunki 2025
Muinaisjäännökset Museovirasto 2025

 Tutkittava alue

 kiinteä muinaisjäännös

 kiinteä muinaisjäännös

0 25 50 m

Vastine:

Tilapalvelut suunnitteluttaa päiväkotia omana hankkeenaan. Ajatuksena on sovittaa rakennus Länsikorkeen alueelle ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Kerrostalarakentaminen sijoittuu voimassa olevan yleiskaavan julkisten palvelujen ja hallinnon alueen (PY-merkintä) reunalle asuntoalueen (A-merkintä) viereen. Yleiskaavan 2060 luonnoksessa on niin ikään rakentamiseen suunnitellussa kohdassa PY-merkintä (julkisten palveluiden ja hallinnon alue) ja vieressä A-merkintä (monipuolisen asumisen sekä tiiviin ja matalan rakentamisen alue). Yleiskaavan tehtävänä on ohjata alueiden käyttöä yleispiirteisesti ja tarkemmat aluerajaukset ratkaistaan jatko-suunnittelussa. Lisäksi yleiskaavan mukaiset alueet voivat sisältää muuta maankäyttöä, mikäli siitä ei aiheudu haittaa pääasialliselle käyttötarkoitukselle. Asemakaavaa voidaan näin pitää yleiskaavan mukaisena. Alueelle on tutkittu virkamiestyönä myös matalampaa rivitaloihin perustuvaa asuinrakentamista. SRV:lle myönnetty suunnitteluvaraus on kuitenkin ohjannut suunnittelua kerrostalojen suuntaan. Kerrostalot on kaupunkikuvallisesti pyritty sovittamaan ympäristöön ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin.

Vanhan koulun kohdalla ollut Tukikohta XXXIII:1 (Tapiola) on merkitty kaavaan muinaismuistorekisterin mukaisella laajemmalla rajauksella. Se ulottuu kaavassa jonkin verran uuden päiväkodin tontille, mutta maan päälle näkyvät rakenteet ovat puistossa.

Eteläisemmän Tukikohdan XXXIII:3 (Tapiola) paikalla on suoritettu kesän ja syksyn 2025 aikana arkeologiset koekaivaukset ja Museoviraston edellyttämät jatkotutkimukset. Tutkimusten perusteella tukikohta on rakennettu vuonna 1915 ja tuhoutunut suurimmalta osin 1950–60-luvuilla kun lähiympäristöä on rakennettu. Alueella on ollut ainakin yksi etulinjan suojahuone, yksi konekivääri- ja yksi tähystysasema. Tukikohdan rakentaminen on tutkimusten perusteella jäänyt kesken ja rakenteet ovat esimerkiksi jääneet kattamatta, mikä kaivausraportin mukaan on Helsingin maalinnoituksen tukikohdissa tyypillistä. Museovirasto on todennut lausunnossaan 12.11.2025, että tehdyt tutkimukset riittävät. Museoviraston mukaan muinaismuistolaki ei enää rajoita alueen maankäyttöä ja muinaisjäännös poistetaan muinaisjäännösrekisterin rauhoitetuista kohteista.

3

Päivämäärä	29.4.2025
Lausunnon antaja	Ympäristönsuojelun palvelualue

Liito-oravaselvitysten riittävyys

Jousenkaaren alueelta on havaittu liito-oravia vuodesta 2014 lähtien. Jousenkaaren alueelta on tunnistettu liito-oravien pesäpuita ja kaikkien liito-oravahavaintojen perusteella on tehty kaksi ydinaluerajauksia ja elinaluerajauksia. Jousenkaaran asemakaavamuutosta varten tehtiin liito-oravakartoitus keväällä 2024, jolloin löydettiin vain liito-oravien papanoita. Yhtään pesäpuuta ei löydetty, joten vuonna 2024 ei tehty elin- tai ydinaluerajauksia. Kevät 2024 oli kaikkialla Suomessa haastava liito-oravakartoitusvuosi ja hyviltäkin liito-orava-alueilta löytyi vähän papanoita.

Luonnonsuojelulaki kieltää liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämisen tai hävittämisen. Liito-oravan pesäpuu ja sitä suojaavat puut muodostavat lisääntymis- ja levähdyspaikan. Vasta kun lisääntymis- ja levähdyspaikan ekologinen toiminnallisuus on menetetty, voidaan alue katsoa tyhjentyneeksi liito-oravista. Niin kauan, kun ekologinen toiminnallisuus on säilynyt eli liito-orava pystyy käyttämään puuta levähtämiseen tai lisääntymiseen, tulee olettaa, että näin vielä tulee käymään, vaikka useampana vuonna ei tehdä havaintojen liito-oravasta (ei löydetä papanoita) tai liito-oravan pesinnästä (ei tunnistetta pesäpuita).

Jousenkaaren asemakaavan muutoksen lähtökohtana tulee olla, että tunnistettujen ydinalueiden sisällä on liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Uusilla liito-oravakartoituksilla pyritään tunnistamaan, onko Jousenkaaren alueelle muodostunut uusia pesäpuita ydinaluerajausten ulkopuolelle. Purettujen opettajien asuntolan kohdalla on puita, suuria tervaleppiä ja kuusia, joihin voi ajansaatossa muodostua uusia liito-oravien pesiä. Vuoden 2024 liito-oravakartoitus osoitti, että näin ei ollut vielä tapahtunut ja että liito-oravien esiintyminen painottui aikaisemmin rajatulle ydinalueelle.

Koska Jousenkaaren kaava-alueelle on pitkään ollut liito-oravia ja puusto soveltuu hyvin liito-oraville, tulee liito-oravakartoituksia uusia kolmen vuoden välein. Kartoituksella varmistetaan se, että uusia pesäpuita ei ole muodostunut ydinalueiden ulkopuolelle. Mikäli rakentaminen ei edellytä yli 10 metriä korkeiden puiden kaatamista, ei liito-oravakartoitusta tarvitse tehdä. Rakentaminen vaikuttaa liito-oravien suojeluun vain puiden kaatojen kautta.

Liito-oravien ydinalueet ja pihojen sijoittelut

Espoon ympäristönsuojelu suosittelee suunnittelemaan Jousenkaaren asemakaava-alueella rakentamisen niin, että piha-alueet eivät rajaudu Jousenkaarenpolun puoleiseen liito-oravien ydinalueen osaan. Jousenkaarenpolun ympärillä oleva puusto kesittää huonommin rakentamisen aiheuttamaa stressiä ja muuttuu helpommin ihmisille vaaralliseksi puustoksi, kuin nykyisen koulun ja päiväkodin puolella, vallihautojen ympärillä oleva puusto.

Muu luontotieto

Espoon ympäristönsuojelu katsoo, että Jousenkaaren asemakaavamuutos ei edellytä laajemman luontoselvityksen laatimista vaan liito-oravatilanteen kartoittaminen riittää. Jousenkaaren luonnonympäristössä ei liito-oravan lisäksi ole sellaisia luontoarvoja, jotka muuttuisivat nopeasti tai joista olisi puutteelliset tiedot. Espoon ympäristönsuojelu muistuttaa, että vuonna 2024 kaava-alueelta on tunnistettu kaksi uhanalaista luontotyyppiä, jotka ovat tuoreita keskiravinteisia lehtoja.

Vastine:

Kaavalla osoitetaan liito-oravien ydinalueet ja kulkuyhteydet vuoden 2024 ja sitä edeltävien selvitysten perusteella.

Jousenkaarenpolun viereen suunnitellaan päiväkotia. Rakennus sijoitetaan lähtökohdaisesti tontin itälaidalle lähemmäs Jousenkaarenpolkua ja piha sen länsipuolelle. Sitä liito-oravapuustoa ei rajaudu niin paljon pihaan.

Muilta osin merkitään tiedoksi.

4

Päivämäärä 23.4.2025
Lausunnon antaja Kasvun ja oppimisen toimiala

Asemakaavoitus on pyytänyt kannanottoa Jousenkaaren asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 29.4.2025 mennessä. Suunnittelualue sijaitsee Tapiolassa Merituulentien pohjoispuolella Tapiolan urheilupuiston läheisyydessä. Tavoitteena on suunnitella alueelle uusi päiväkotipurettu Jousenkaaren koulun paikalle ja asuntoja hyvien kulkuyhteyksien varrelle. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee myös Jousenkaaren päiväkotipurettu ja hiljattain valmistunut uusi Jousenkaaren koulurakennus. Näiden osalta asemakaava päivitetään vastaamaan nykytilannetta.

Varhaiskasvatuksen nykyinen palveluverkko ei ole kysyntään nähden riittävä Tapiolassa ja Espoon alueellisen väestöennusteen mukaan lasten määrä lisääntyy edelleen voimakkaasti Tapiolan metrokäytävällä. Alueella ei kuitenkaan ole vapaana päiväkodille soveltuvia Y-tontteja.

Kasvun ja oppimisen toimiala pitää erittäin tärkeänä, että purettu koulun paikalle voidaan toteuttaa uusi päiväkotipurettu. Hanke on yksi toimialan kiireellisimmistä hankkeista ja sitä lähdetään edistämään jo nykyisen kaavan mahdollistamana. Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkoperiaatteiden mukaan uudet kunnalliset päiväkodit toteutetaan ensisijaisesti 8- tai 10-ryhmäisinä. Alustavan viitesuunnitelman mukaan 8-ryhmäinen päiväkotipurettu on mahdollista toteuttaa paikalle Espoon kaupungin päiväkotien suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

5

Päivämäärä 11.4.2025
Lausunnon antaja HSY

Kaava-alueella tontilla 12135 sijaitsee useita HSY:n vesihuoltolinjoja. Asianmukainen johtovarasalue on osoitettu yhdelle vesihuoltolinjalle. Kaavamutoksen myötä osa vesihuoltolinjoista on jäämässä uuden rakennuskannan alle.

Alueelle tulee laatia asemakaavan valmistelun yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa kunnallistekninen yleissuunnitelma, jossa tulee selvittää uuden vesihuollon

tarve kustannuksineen sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille sekä mahdollisille pumppaamoille. Mahdollisista johtosiirrosta ja sen kustannuksista tulee hyvissä ajoin neuvotella HSY:n vesihuollon kanssa.

Vastine:

Alueelle laaditaan suunnittelun osana kunnallistekninen yleissuunnitelma, jonka työstämisessä HSY on ollut mukana. Kunnallistekninen yleissuunnitelma viimeistellään kaavatyön aikana tai hieman sen jälkeen.